

Inhoud

Woord vooraf

1. Wat leert de Bijbel ons over de rol van een vader en de rol van een moeder?
2. Doel van de opvoeding
3. Hoe spreekt de Bijbel over vaderschap?
4. Gelijk zich een vader ontfermt ...
5. Vader vanaf het moment dat je vrouw zwanger is
6. Kinderen ... een heel bijzondere gave
7. Direct, resoluut en prestatiegericht
8. Geweld gebruiken
9. Tijd voor het gezin
10. Sfeer in het gezin
11. Contact met vader belangrijk
12. Rekening houden met de persoonlijkheid van je kinderen
13. Bescherming van kinderen tegen de tijdgeest
14. Afwijkende levensstijl
15. Vader als voorbeeld
16. Echt aanwezig zijn
17. De afwezige, aanwezige vader

18. Ontspanning met kinderen
19. Hoe spreekt de Bijbel over moederschap?
20. Een moeder is in de eerste plaats ... moeder
21. Een moeder is een heel belangrijk iemand voor een kind
22. Hoe reageert een moeder op haar eigen problemen?
23. Moederverdriet door verlies van een kindje
24. Wat kan een kind aan?
25. Eigen problemen oplossen is soms nodig
26. Moeder en kind samen bidden
27. Godsdienstige opvoeding
28. Mogen moeders emotie laten zien?
29. Als één die zijn moeder troost ...
30. Niet altijd is er troost en begrip
31. Een moeder helpt een kind
32. Een moeder lijdt mee met haar kind
33. Moeders moeten ook regels stellen
34. Moeder zijn voor schoondochters
35. Als een ouder vader en moeder tegelijk moet zijn

Hoofdstuk 1

Wat leert de Bijbel ons over de rol van een vader en de rol van een moeder?

Toen God de wereld schiep, schiep Hij man én vrouw. Hij maakte het zo dat zij samen kinderen konden krijgen. Niet de man alleen, ook niet de vrouw alleen, maar 'samen' konden zij een gezin stichten. God schiep man en vrouw verschillend. Zowel lichamelijk als geestelijk en emotioneel. Hij gaf hun ieder specifieke eigenschappen. Er staat zo mooi: 'Man en vrouw schiep Hij ze.'

De Bijbel spreekt duidelijk over de vele verschillen die er zijn tussen man en vrouw.

Bijna alles wat leeft is 'mannelijk' of 'vrouwelijk' geschapen. Dat geldt voor planten, voor dieren en ook voor de mens. Eerst schiep God de man, daarna de vrouw. Dat is een rangorde in de schepping die steeds weer naar voren komt. Adam werd het eerst geschapen, daarna Eva, uit een rib van Adam. Adam kreeg een leidinggevende positie in de schepping. Hij was daarmee ook het

hoofd van het gezin, de sturende kracht in de opvoeding van kinderen. Dát was dus de positie die Adam van God kreeg als vader. Tegenwoordig gaat men daar niet meer van uit. De gedachte is verdrongen door het idee dat beide ouders kinderen moeten opvoeden. Op zich is dat natuurlijk ook wel zo, er zijn ook gemeenschappelijke taken, maar het verdient blijvend onze aandacht dat er een verschil is tussen de plaats van de *vader* en de plaats van de *moeder* in het gezin. Beiden moeten opvoeden, maar hebben wel een onderscheiden, dus een aparte taak.

De vader heeft van de Heere de plaats gekregen als het *hoofd* van het gezin. Hij is de eerste die verantwoordelijk is voor de opvoeding van de kinderen. De moeder heeft een andere rol gekregen. Zij troost, zorgt en begrijpt de kinderen. Vanuit de praktijk ben ik met heel wat gezinnen in aanraking gekomen waar het met de opvoeding van kinderen niet goed ging. En weet u wat daarbij de voornaamste reden was? Dat de vader zijn plaats niet innam, of niet in kon nemen. Als een vader het laat afweten in de opvoeding van de kinderen in een gezin, wordt het voor de moeder heel moeilijk om de kinderen goed op te voeden. In veel gevallen kan een moeder dan ook niet goed moeder zijn. Want het uitoefenen van de functie van vader en het uitoefenen van de functie van moeder hangen nauw met elkaar samen in een gezin. Ze beïnvloeden elkaar ook sterk. Is die relatie verstoord, dan kan het hele gezin eronder lijden en zal doorgaans niet goed functioneren.

Annie en Bert hadden een leuk gezin. Ze hadden vier kinderen, twee jongens en twee meisjes van veertien, twaalf, negen en zeven jaar. Ze vormden een harmonieus gezin waar liefde en gezelligheid heersten. Bert nam soms wat overduidelijk de leiding, maar dat gaf geen problemen. Annie vond dat fijn. Bert betrok haar wel overal in. Annie steunde op Bert en op die manier kon ze zelf ook goed functioneren. Ze deed haar best om een goede moeder te zijn en dat ging haar goed af. De kinderen waren vrolijk, er waren eigenlijk geen bijzondere problemen. Alles ging goed, totdat Bert ziek werd. Hij kreeg een chronische ziekte waarbij er steeds verlammingen optraden. Bert kon lichamelijk niet goed meer functioneren en raakte ook psychisch ontregeld. Hij werd depressief, trok zich terug en ging zich minder met het gezin bemoeien. Annie had al veel te verwerken gekregen door de ziekte van haar man, maar moest nu ook met zijn depressie leren omgaan. Daarbij moest zij het gezin alleen runnen, wat ze helemaal niet gewend was en eigenlijk ook niet goed kon. De zoons van veertien en twaalf jaar gingen moeilijk gedrag vertonen. Ook zij moesten verwerken wat hun vader zowel lichamelijk als psychisch was overkomen. Het was voor hen moeilijk dat hun vader zo depressief was en stil voor zich uit keek. Dat hij haast niet reageerde als ze wat aan hem vroegen. Hun vader was

Vader en moeder hebben van God ieder hun eigen positie in het gezin gekregen. Zij dienen daar bijzonder zorgvuldig mee om te gaan.

er altijd voor hen geweest, en juist op het moment dat ze zelf qua leeftijd in een moeilijke fase verkeerden en hun vader meer dan ooit nodig hadden, moesten zij hem missen! Hun hele leven was opeens anders geworden. Op school werden de jongens brutaal. Hun leerprestaties gingen achteruit. Ook thuis wilden ze niet meer naar regels luisteren. Ze gingen steeds meer hun eigen gang. Ze kwamen 's avonds steeds later thuis en kwamen ook op plaatsen waar ze niet hoorden. Uiteindelijk is het gezin in de hulpverlening terechtgekomen.

De hulpverlener heeft ieder gezinslid weer de plaats gegeven die hij of zij *behoorde* te hebben. Bert als *vader*, ondanks de handicap waarmee hij moest leven. Hij moest leren weer iets van de leiding op te pakken die hij eerder in het gezin had gehad. Toen hij dat deed, werd hij minder depressief. In een ander traject heeft hij bij een psycholoog zijn ziekte leren verwerken. Annie als moeder, moest weer leren *moeder* te zijn en als zodanig op de kinderen te reageren. Ze moest weer behulpzaam zijn en de dingen met haar man bespre-

ken. Ze werd geholpen met de meer leidinggevende taken die zij door de ziekte van Bert op zich moest nemen. Zij leerde Bert behulpzaam zijn bij het opnieuw uitzetten van structuur in het gezin.

Een gezin dat goed functioneert, kan totaal ontred-derd raken wanneer de vader zijn rol niet meer kan vervullen. Nodig is het teruggeven van ieders specifieke rol.

Er kwamen weer regels in het gezin waar de kinderen zich aan moesten houden. De kinderen moesten leren zich als *kind* te gedragen en te luisteren naar hun ouders.